

MIKEL
SANTIAGO

UPROSTŘED
NOCI

THRILLER

MŮŽE JEDNA NOC NAVŮZDY ZMĚNIT
OSUD VŠECH, KTERÍ JI PROŽILI?

UPROSTŘED
NOCI

© Mikel Santiago, 2021

This edition c/o SalmaiaLit, Literary Agency

Všechna práva vyhrazena.

*Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu nakladatele.*

Translation © Tereza Melicharová, 2024

Cover © José Luis Paniagua, 2024

© DOBROVSKÝ s.r.o., 2024

ISBN 978-80-277-5122-8 (pdf)

MIKEL
SANTIAGO
UPROSTŘED
NOCI

přeložila Tereza Melicharová

VENDETA

Pro Irati a Elene, dvě hvězdy, které letí spolu

Vyprávěl jsem tenhle příběh
v životě už dvěstěkrát, slovo za slovem.
A pořád mi nikdo nevěří.
Bude to tentokrát jinak?

První vzpomínka je linie vozovky. Vypadala jako bílý neonový had, a když se na ni člověk zaměřil, do háje, vypadala, jako by snad měla i šupiny. Ozařovala ji světla auta, já ji pozoroval a čekal, že se v jednu chvíli vynoří hadí hlava. Představoval jsem si ji jako albínskou zmiji s červenýma očima a příšerným úsměvem. Ze začátku jsem ji jenom sledoval, ani nevím jak dlouho. Deset minut, možná půl hodiny. To nedokážu říct.

Pak jsem si začal uvědomovat, že sedím na zadním sedadle nějakého auta. Neřídil jsem, jak se pak tvrdilo. To prostě nebylo možné, protože jsem se zrovna probral a byl zdrogovaný. Oči jsem měl pootvěřené, ale hlava mi padala. Díval jsem se z okénka spolujezdce, pozoroval linii vozovky a měl halucinaci s hadem.

Poslouchal jsem, jak motor zvyšuje s každou zatáčkou otáčky. Had přitom s epickou dokonalostí klouzal vedle nás. Jak říkám, byl jsem zfetovaný.

To ale nebylo všechno: v autě byli další lidé, spolujezdci. Nikdo nic neříkal. Na předním sedadle vedle řidiče seděla dívka.

Dlouhé hnědé vlasy překrývaly ramenní vycpávky kožené bundy. Lorea? Poznal jsem tvar hlavy. Vypadala, že jí je zle nebo že spí, v zatáčkách se jí kývala hlava.

„Loreo,“ zkoušel jsem na ni mluvit. „Zlato, co tady děláme?“

Úryvek z dokumentu *Uprostřed noci*

PRVNÍ ČÁST

1999

Zachránily ho bílé boty.

Tak prosté to bylo. Bílé boty. Takový banální detail může rozhodnout o životě, nebo smrti.

Kdyby měl třeba černé polobotky nebo tmavě hnědé botasky, tak by ho volkswagen passat ve stokilometrové rychlosti potiskl pneumatikami a on by se zřejmě rozmázl na asfaltu jako meloun. Ale dotyčný měl boty bílé, konkrétně značky Nike Court Royale, a navíc úplně nové. A ona dokonalá bělost vonící novotou se v neděli 17. října 1999, něco málo po čtvrté hodině ráno na venkovské silničce odrazila od světel auta a toho kluka v bílých botách, co se tam tak nečekaně zjevil, zachránila před děsivou smrtí.

To auto řídil mladík jménem Jon Beitia, což je pro náš příběh zcela nepodstatné. Beitia se spolu se svým bratrem a dvěma kamarády vracel z nočního večírku v Bilbao a měl ze všech nejméně naváto. Naváto ale měl. V roce 1999 se ještě řízení v opilosti nebralo tak vážně a Jona pak po dechové zkoušce čekalo pár let cyklistiky. V každém případě navzdory těm šesti nebo sedmi pivům mu mozek fungoval celkem rychle.

Byly to jenom dvě bílé věci visící ve tmě, uvedl do protokolu. Ani nevím, jak je možné, že jsem si jich vůbec všiml.

Ve stokilometrové rychlosti s unavenýma a opilýma očima se to všechno zběhlo v tisícině sekundy. Světla passatu dopadla na bílé boty. Oční nerv vyslal zprávu do limbického systému

a mozek spustil „generální poplach“ a zareagoval silným impulzem. Jon sešlápl brzdu pravou nohou tak silně, že ho bolela ještě několik dalších dní, a passat jeho táty, který měl nově repasované brzdy (v Gardeazabalově dílně v Illumbe), zastavil sice okamžitě, ale stále ne dost rychle na to, aby zabránil srážce.

K nárazu došlo – podle protokolu – v rychlosti dvacet kilometrů v hodině. To je zhruba rychlost, jakou jede kolo, když člověk pořádně šlape, jenže v tomhle případě to nebylo kolo, ale auto těžké tunu a půl. Ten kluk, co se tam zničehonic vyloupl, jen nehnutě stál ve svých bílých botách a sotva stačil v instinktivní obraně natáhnout ruce. Když do něj auto narazilo, padl naznak a uhodil se do hlavy. BUM.

Zatímco Jon měl aspoň vteřinu na to, aby se připravil, pro tři spolujezdce znamenala srážka rozličně závažné následky. Iñaki L., který seděl na místě spolujezdce a nepřipoutával se, protože „nesnášel příkazy a předpisy“, se praštil o palubní desku. Fraktura nosní přepážky mu od té doby připomíná, že pravidla silničního provozu nikdo nese-psal jen tak z prdele. Alicia, Iñakiho přítelkyně, která byla o něco chytřejší a připoutaná, si jenom polila džíny pivem, co držela v ruce. Andoni Beitia, čtvrtý pasažér, který taky nebyl připoutaný, ale téměř ležel v sedačce, prudce narazil bratrovi Jonovi do zad. Cigareta, která mu doutnala v koutku úst, spadla na podlahu, propálila pěknou díрку v rohožce a způsobila tak naštěstí jediné poškození interiéru auta.

Pak zazněl výkřik, další výkřik, ještě jeden výkřik a rozhostilo se ticho. Jon Beitia s rukama srostlýma s volantem a nohou přikovanou k brzdě cítil, jak se mu po krku rozlévá strašlivý chlad. Když člověk někoho zabije tímhle způsobem, jeho život v tu chvíli skončí taky. Možná jednoho dne dokáže vstát a jít dál, ale jeho štěstí a zdravý rozum zemřou v té samé chvíli, jako zemřel on. Právě tohle Jon vzadu na krku ucítil: dotyk smrti.

Jeho kamarádi se pomalu začali vzpamatovávat a dotazovali se, co se stalo, on se ale neodvážil jít podívat.

„Zabil jsem ho. Zabil jsem toho člověka.“

Iňakimu crčela z nosu krev a Alicia rychle hledala kapesníčky. Vypadalo to, že jediný Andoni slyšel, co jeho mladší bratr řekl.

„Cože?“

„Někdo tam stál, tady uprostřed... Myslím si, že jsem ho...“

Jen Andoni měl dost odvahy jednat. Otevřel dveře a ne zrovna rychle vykročil na silnici. Vyšel s takovou obezřetností, která bývá vyvolána strachem, že v příštím okamžiku uvidí něco strašlivého. Ohlédl se. Bylo půl páté ráno a silnice, která spojovala Amondarain a Iillumbe, připomínala poušť. Zadíval se před sebe. V několikakilometrové vzdálenosti temně zářilo moře.

Prošel kolem Jona, stále přilepeného k volantu a neschopného pohybu. Mlčky se na sebe podívali a Andoni pokračoval dál podél auta až k člověku, který ležel na asfaltu. Chytl se auta (třásl se mu nohy), mlčky si prohlížel tělo a přitom k němu doléhaly zvuky močálu, nočních ptáků, ropuch i šumění orobince, jako by to celé byl nějaký neskutečný, zlý sen. Přemýšlel, přemýšlel a přemýšlel... hlavně o svém bratrovi. O vězení, kam ho asi pošlou za zabití v opilosti... Iňaki mezitím v autě skučel bolestí (a držel se za nos) a Jon zapnul nouzové blikáčky, které zněly jako hodiny. Tik. Tak. Tik.

O sto metrů dál se v jedné ložnici osamělého statku rozsvítilo světlo. Někdo zaslechl prudké zabrždění. Zavolá policii. Andoni byl pořád jako v jiném světě. Rodiče. Obavy. Bratr. Na vteřinu ho napadlo, že by mohli ujet. Že by se vrátil do auta a řekl Jonovi, aby odjeli pryč a toho kluka tam nechali. Byli opilí. Zabili člověka. Nemělo to žádné řešení. Jon zrovna nastoupil na univerzitu. Podělá si celý život kvůli jednomu šílenství, které trvalo tři sekundy? Kvůli jediné pitomé noci?

Stál tam a myslel na tohle všechno, když vtom něco zaslechl. Zasténání. Hlas vycházející z nehybného těla na asfaltu.

Mrtvola se pohnula. Koleno a potom paže. Hýbal se.

„Jone, zapni světla!“ zakřičel. „Je živý!“

Rozsvítily se dálková světla. Andoni si klekl vedle toho člověka a zadíval se na něj. „Nalezeneček“ byl mladík, bylo mu něco přes dvacet let. Hubeňour s kudrnatými rozčuchanými vlasy kaštanové barvy. Nadýchané vlasy trochu připomínaly afro paruku. Vypadal jako ze skupiny The Jackson 5, ale byl bílý jako mléko, měl jemnou tvář a zešikmené oči, které se právě zpola otevřely.

„Pomooooooooooc,“ vypadlo z něj. „Pooooooooozzzzteeee.“

Za Beitiovic volkswagenem zastavilo další auto. Otevřely se dveře, byli tam další lidé. V domě na statku už se svítilo ve dvou patrech a někdo oblečený v županu vykukoval ze dveří.

Andoni pochopil, že už je na všechno pozdě. Nezbyvalo než doufat, že ten kluk žije a že není moc zraněný. Nicméně vzhledem k tomu, jak blábolil, to vypadalo, že má zasažený mozek. Dostal ránu do hlavy. Skončí jako imbecil?

Měl na sobě džínovou bundu a na ní spoustu placek interpretů: Andoni zaznamenal logo AC/DC, jazyk The Rolling Stones a podobiznu Boba Marleyho. Na bílém tričku pod bundou měl nápis Nirvana, to byla ta skupina, jejíž zpěvák si před pěti lety prohnal kulku hlavou. Možná chtěl ten kluk taky spáchat sebevraždu. A pokud ne, tak co na téhle silnici dělal v půl páté ráno sám?

Kluk se znovu pohnul. Zapřel loket o zem a nadzvedl se, jako by se odtamtud chtěl odplazit. Andoni se někde dočetl, že je lepší se lidí po nehodě nedotýkat, a tak ho jenom vzal za ruku a řekl:

„Srazili jsme tě autem. Hlavně klid. Řekl bych, že jsme ti neublížili. Jsi v pohodě?“

Slyšel, jak se za ním shlukují další lidé. Hlasy. Někdo se nabídl, že zavolá 112. Jon taky vystoupil z auta. Zaslechl, jak říká: „Neviděl jsem ho. Zničehonic se tam objevil.“ Andoni si pomyslel, že by měl brácha radši mlčet, ale v této situaci to bylo asi jedno. Snad toho mamlase ochrání všichni andělé strážní, jinak se z té kaše nedostanou.

„Nalezeneček“ přítom mumlal:

„... mozzzzzzzzte miii.“

„Hele, seš ožralej?“ zeptal se ho Andoni. „Co ti je? Proč jsi lezl doprostřed silnice?“

A pak ten kluk, kterému jeho bílé boty právě zachránily život, ztěžka zvedl víčka. Zadíval se na Andoniho, jako by to byla postava z nějakého snu, a řekl:

„Pommmooc... Unesli... mě.“

V ILLUMBE NAHLÁŠENO ZMIZENÍ MLADÉ ŽENY

Rodiče jednadvacetileté Lorey Vallejo z baskické obce Iillumbe nahlásili její zmizení poté, co se nevrátila v noci z koncertu, který se konal v sobotu 16. října.

Matka dívky uvedla, že dcera odešla v pátek z domu velmi brzy, aby pomohla s přípravami na koncert. Dle výpovědí svědků si užívala jak koncert kapely Deabruak, tak následné popíjení. Jeden známý ji viděl z místa odjíždět samotnou kolem půl druhé ráno na černé vespě. Od té chvíle je Lorea Vallejo nezvěštná.

Matka dívky možnost útěku z domu vyloučila. „Bez peněz a bez oblečení to nedává smysl.“ Domnívá se, že se její dceři stala nějaká nehoda na motorce nebo že se po koncertu vydala na jiné místo. „Což je během sobotní noci pro ni běžné, dělá to tak všechna místní mládež,“ uvedla při odchodu z policejního komisariátu v Amondarainu, kde podala výpověď. Loreiny rodiče doprovázel Joseba Artaza, starosta Iillumbe, který naléhavě vyzval místní obyvatele, aby „se přidali k pátrání po Loree“.

El Correo, 19. října 1999

PŘÍTEL ZMIZELÉ DÍVKY VYPOVĚDĚL, ŽE BYLI UNESENI
Výpověď čtyřadvacetiletého Diega L. z Iillumbe, který byl s Loreou Vallejo několik měsíců ve vztahu, přinesla nečekaný zvrat v případu, a to poté, co Diego L. prohlásil, že byli oba v noci 16. října uneseni a že jemu se povedlo uprchnout.

Diego L. podal výpověď v nemocnici Cruces, kde se zotavuje po srážce s autem, ke které došlo minulou neděli ráno, „při útěku“ od neznámého únosce, jenž patrně Loreu Vallejo stále vězní.

Policie vzala na vědomí mladíkovo svědectví s nejvyšší vážností a v jeho výslechu v tuto chvíli pokračují specialisté z forenzního oddělení. Ti se snaží nalézt klíčové stopy a Loreu i jejího únosce lokalizovat.

Připomínáme, že v tuto chvíli se stále nenašla ani Loreina černá vespa, snadno identifikovatelná podle nálepky na zadním blatníku (jazyk hudební skupiny The Rolling Stones). Policie žádá všechny občany o spolupráci. V případě nalezení jakékoli stopy po dívce zavolejte na telefonní číslo zřízené za tímto účelem...

El Correo, úterý 25. října 1999

PŘÍTEL LOREY VALLEJO ZADRŽEN

Diego L. byl dnes ráno po propuštění z nemocnice Cruces zadržen v souvislosti se zmizením Lorey Vallejo, se kterou byl ve vztahu.

Lorein přítel, kterého policie vyslýchala den předtím přímo v nemocnici, tvrdí, že on a dívka byli uneseni a že jemu se podařilo z jedoucího auta vyskočit.

Zdroje blízké policii potvrdily, že k zadržení došlo po zjištění vážných nesrovnalostí ve výpovědi Diega L. a v souvislosti s jeho neschopností vzpomenout si, co přesně se tu noc stalo.

Rodinný příslušník uvedl, že policie dělá „vážnou chybu“, když se pokouší obvinít svědka, který se pouze snažil zprostředkovat „zásadní informace“ ohledně Loreina zmizení.

El Correo, úterý 26. října 1999

PŘÍTEL LOREY VALLEJO TVRDÍ, ŽE UTRPĚL
„ZTRÁTU PAMĚTI“. BYL ZPROŠTĚN OBVINĚNÍ

A PROPUŠTĚN NA SVOBODU. POLICIE POCHYBUJE

O PRAVDIVOSTI JEHO VÝPOVĚDI

El Correo, pondělí 1. listopadu 1999

ROK PO ZMIZENÍ LOREY VALLEJO – ŽÁDNÉ NOVÉ STOPY

El Correo, pondělí 16. října 2000

2020

Jenom dva lidi na světě znali tohle telefonní číslo. Tím prvním byl Gonzalo a tím druhým moje matka. A ani jeden z nich mi obvykle v tuhle hodinu nevolal – slunce se ještě ani neobjevilo na vrcholcích hor –, takže jsem té dívce řekl, že si musíme dát menší pauzu. A ať mě pustí z postele.

„Musím to vzít, promiň.“

Dělala, že neslyší, seděla na mně obkročmo a díky svým vypracovaným nohám tanečnice se pohybovala s fantastickou přesností.

„Opravdu, vážně,“ řekl jsem. „Asi to bude důležité.“

„No tak ti zavolají znovu.“

Svoji větu doprovodila hlubokým zasténáním, zřejmě abych pochopil, že další diskuze se nepřipouští. Pak rozčísila svými hnědými vlasy vzduch a já jsem zahlédl její tvář, zavřené oči, soustředěné na maximální rozkoš z každého pohybu. Pojíkala to jako gymnastickou rozcvičku na olympiádě. Jenže telefon vyzváněl a vyzváněl a já jsem začínal být nervózní. Nedokázal jsem dostat z hlavy, že někdo umřel. Táta? Měl špatné srdce a nebylo by to poprvé, kdy nás tím vyděsil. Je to tohle? Co jiného by to mohlo v tuhle hodinu být? Gonzalo mi brzy ráno nikdy nevolal. Za posledních dvacet let mě před snídaní nikdy nesháněl.

Rozhodl jsem se té nádherné „Plisecké“ odporovat:

„Měli bychom ten vláček s cílovou stanicí Orgasmoland zastavit, zlato. Slibuju, že jsem za minutku zpátky plný energie a budu se ti maximálně věnovat.“

Podářilo se mi ji zastavit, ačkoli se jí moc nechtělo. Řekla, že se mnou není žádná zábava, a zapálila si cigaretu. Jmenovala se Zahara a byla to bývalá tanečnice, toho času hippie prodávající bižuterie, kterou jsem poznal na trhu v městečku. Spali jsme spolu zatím dvakrát, ale už teď mi bylo jasné, že takové tempo dlouho nevydržím. Bylo to jako hrát zápas proti Ronaldovi. Jako protancovat celou noc s Mickem Jaggerem. Bylo to o infarkt.

Šel jsem do kuchyně. Stará nokie hřměla na kuchyňské lince (ještě jsem nezjistil, jak ztlumit zvuk). Podíval jsem se na displej. Byla to máma.

„Amo? Co se děje?“

„Vzbudila jsem tě?“

„No, skoro.“

Na zdi kuchyně sice visely hodiny, ale zastavily se. Od doby, co jsem se nastěhoval, jsem se ještě nedostal k výměně baterky. Všiml jsem si, že za východními svahy vychází cípek slunce a osvětluje pláž. To znamenalo, že ještě není ani osm hodin ráno.

„No, mám pro tebe špatnou zprávu,“ řekla máma. „Tvůj kamarád Alberto předevcírem zemřel. Alberto Gandaras.“

Trvalo mi asi tři vteřiny, než jsem to zpracoval. Tedy tu zprávu, že někdo zemřel. Ale kdo byl Alberto Gandaras? Až za další vteřinu mi to došlo. Bert. Tuším, že jsem mu nikdy v životě neřekl Alberto.

„Bert? Ale, jak to?“

„Dozvěděla jsem se to náhodou včera večer. Volala mi Leire Guisasola, vzpomínáš si na ni?“

Mlhavě se mi vybarvila dívka, která asi před sto lety pracovala v obchodě mých rodičů.

„Původně mi volala kvůli jiné věci... ale řekla mi tohle. Ptala se mě, jestli to víš. Zemřel prý při požáru, tenhle pátek.“

„Při požáru? Ale jak...? Co...?“

V kuchyni se objevila nahá Zahara. Objala mě zezadu a políbila na ucho. „Pojď zpátky do postele.“ Prudce jsem se odtáhl, otevřel dveře kuchyně a vyšel z nich. Potřeboval jsem se vydýchat.

Oblouk slunce už vystoupal nad kopce a osvětloval pláž před mojí vilou. Vyšel jsem nahý po zahradní kamenné cestě až na konec terasy. Máma pořád mluvila.

„Musel usnout s cigaretou, začala mu hořet postel, potom podlaha a...“

Díval jsem se na modře zbarvený horizont nad ostrovem Alborán. Myšlenky se mi zatoulaly k jedné vzpomínce.

„Diego?“

„Věřila bys, že se mi o něm zdálo? Vážně, je to tak. Před pár dny se mi o něm zdálo.“

Matka mlčela.

„A kde se to stalo?“ Pořád jsem tomu nemohl uvěřit. „U něj doma? V jeho domku na Arburu?“

„Ano. Prý brzy ráno. Než si ohně všiml první soused, už shořelo celé patro a část střechy.“

Nechtěl jsem se ptát dál. Nechtěl jsem znát morbidní detaily, jestli Bert ještě v agónii zkoušel utéct, nebo jestli zuhelnatěl přímo v posteli, anebo jestli vyskočil z okna a rozbil si hlavu. Místo toho jsem před sebou zase uviděl ten obraz usmívajícího se Berta z noci před dvěma dny.

„Zdálo se mi o něm,“ opakoval jsem zamyšleně a snažil se přivolat si tu vzpomínku. „Jsou to jen dvě noci, co se mi o něm zdálo. Seděli jsme u něj ve studiu a nahrávali písničku. Něco mi tam vyprávěl. Jo, o kapele, kterou viděl. Do háje, taková náhoda.“

Ten sen jsem si pamatoval, protože jsem ho vyprávěl Zahare po první společně strávené noci. Poté, co v posteli proběhla

exploze, jsem tvrdě usnul a zdálo se mi o Bertovi. Když jsem se vzbudil, říkal jsem jí: *To je zvláštní, zdálo se mi o jednom starém kamarádovi. Zním ho odjakživa, ale neviděl jsem ho spoustu let.*

„Dobrá,“ pokračovala máma, „volám ti takhle brzy ráno, protože pohřeb je už zítra. Tak aby sis udělal čas... Jestli tedy na něj chceš jít.“

„V pondělí?“ To byla první věc, na kterou jsem se zeptal, jako by se snad požár nebo sama smrt řídily nějakou nepsanou etiketou. Byla to absurdní otázka a nečekal jsem, že na ni máma odpoví. „V kolik hodin?“

„Ve dvanáct, v poledne. V ILLUMBE, v kostele svatého Michaela.“
„Krucí,“ řekl jsem, „měl bych tam jet.“

„Jsi si jistý, Diego?“

„Ne, jistý si nejsem,“ zašeptal jsem s povzdechem, protože mě koneckonců děsilo pomyšlení... Ale byl to Bert. Kdyby to byl někdo jiný, já nevím... Ale Bert... Musím to pro něj udělat.

„Dobře, můžu se ti podívat na letenky a připravit nějaké oblečení. Předpokládám, že na té své samotě na pohřeb nic nemáš, že? A mimochodem, jestli chceš, můžeš přespat u nás v Bilbau.“

„Díky, *amo*. Stačí, když se mrkneš na to oblečení. Dám ti vědět, až najdu letenky.“

Zavěsil jsem a zůstal tam stát, nahý, s telefonem Nokia v ruce. Pozoroval jsem nádhernou pláž Cala Amarga a myslel přitom na Berta.

Náhle mi vytryskly slzy. Jak se stalo, že uteklo dvacet let? Jak to, že jsme se nikdy neusmířili? Na co jsem, do prdele, čekal?

Slunce se vyhouplo na oblohu. Středozemní moře svítilo modří, pobřeží bylo bílé. Zašel jsem do domu dřív, než mě nějaký turista uvidí, jak tady v rouše Adamově brečím a koukám na moře.

Zahara seděla v županu na stole a mezitím uvařila kávu do dvou šálek. Navzdory své sexuální energii byla laskavá a velmi lidská. Pochopila, že ten telefonát mi přinesl moc špatné zprávy,

odpustila si koketérii, objala mě a zeptala se, jestli něco nepotřebuji.

„Potřebuju, abys mi našla na svém mobilu jeden let. Do Bilbao. Ještě dnes.“

Zahara se mě zeptala, jestli to byl někdo z rodiny.

„Víš, jak jsem ti předevcírem říkal, že se mi zdálo o jednom kamarádovi? Pamatuješ?“

Překvapeně přikývla. Řekla, že to zní strašidelně. A já na to kývl.

„Kdyby nebylo tohohle kluka, možná bych nikdy se skládáním písniček nezačal.“

Zatímco mi Zahara hledala let, pil jsem kávu a kouřil. Ten její nečekaný projev laskavosti se mi líbil. Viděl jsem ji mockrát na trhu v Las Negras, jak sedí ve stánku a vyrábí řetízky. Byla krásná, až to bolelo, a tak jsem ji jednoho dne pozval na večeři. Kromě toho byla taky dost bystrá, takže si mě už taky všimla. Vyprávěla mi, že dřív žila v Madridu a tančila v divadle, ale pak jí ekonomická krize zamíchala s kartami a rozhodla se otevřít si stánek s bižutérií. Odliv nás oba zanesl až k břehu moře.

Z Almerie ani z Granady neletěly do Bilbao přímé lety, takže jsem si koupil letenku z Málagy na pět hodin odpoledne ten samý den. Zahara mi nabídla, že mě může na letiště hodit mým autem a pak v Málaze navštívit nějaké kamarády. Byl jsem jí za to vděčný. Potom si sundala župan a řekla, že na mě bude čekat ve sprše.

• 2 •

Znovu jsme usnuli a probudili se až ve dvanáct. Do Málagy to bylo dvě a půl hodiny, nestíhali jsme. Co teď dělat s vilou, s mými věcmi?

„Vrátíš se?“ zeptala se mě Zahara (možná trochu smutně). Odpověděl jsem, že ano, ale bál jsem se tam nechávat všechny věci, a tak jsem si sbalil aspoň to nejdůležitější: kytaru Takamine, MacBook Pro, zvukovou kartu a mikrofon Neumann. Stály mě příliš velký balík na to, abych je nechal ležet v nějakém domku na pláži. To ostatní jsem nechal tak, jak bylo. Ministudio, kde jsem pracoval poslední dva měsíce, vypadalo jako po výbuchu – popsané sešity, přetrhané struny, vypsané propisky, přeplněné popelníky... bylo nemožné to všechno během pár minut posbírat.

A když už byla řeč o domku na pláži, kde byly klíče? Odepsal jsem je jako ztracené, nebyl čas je hledat. Spěšně jsem zabouchl dveře a řekl Zahaře, aby sedla za volant Audi Q7. Mezitím jsem volal Gonzalovi. Ostatně to on měl tohle všechno na svědomí.

„Do Illumbe?“ dal se do smíchu. „Ty ses snad zbláznil. Řekni mi, že je to vtip...“

Představte si ho jako šedesátníka, který vypadá, jako by byl naložený ve formaldehydu. V mládí hrál hlavní roli v jednom televizním seriálu, pak se stal producentem, agentem a lovcem talentů. Pár největších jmen pop-rocku posledních dvaceti let

mu vděčí za hodně. Včetně mě. A navíc to byl jediný skutečný kamarád, který mi zbyl.

„Je to kvůli Bertovi,“ řekl jsem mu. „Pamatuješ se na něj?“

„Ten, co hrál na kytaru?“

„Ne, to byl Javi, Bert byl klávesista. No, to je jedno. Pohřeb je zítra. Prostě tam chci být. Při té příležitosti navštívím rodiče. Slibuju jim to už dlouho.“

„To je všechno vážně skvělé, ale... můžeme se ale ještě vrátit k...“ Pak jako by ho něco napadlo: „Snad netelefonuješ při řízení?“

„Ne, veze mě jedna dívka. A pro jistotu tě mám na handsfree.“

Zahara ho s úsměvem pozdravila od volantu. V ustřižených džínách, slunečních brýlích a kšiltovce vypadala jako Sarah Connor svištěcí poušti v *Terminátorovi 2*.

„Kde jste?“

„Jak jsem říkal: přijíždíme do Málagy.“

„OK, perfektní. Ještě to můžete otočit.“

„Gonzalo... nemám v úmyslu to otočit.“

„Vůbec ses nad tím nezamyslel, Diego. Důvěřuješ mi?“

„Jo.“

„Slibuju, že za pár měsíců tě já sám dovezu do Illumbe, abys dal kamarádovi na hrob věnec, ale ne teď. Teď je na to ta nejméně vhodná doba, a to z mnoha různých důvodů. Četl jsi zprávy? Twitter?“

„Ne. Mám jenom nokii z roku 1995. Sám jsi mi ji dal.“

„A ta dívka...“

„Ta dívka ví, jaký je plán. Nenechala mě, abych se byl jen do tkl jejího iphoneu.“

Zahara se usmála. Už jsem jí řekl o své „totální“ pauze, která zahrnovala i internet. Měl jsem zakázáno číst jakékoli zprávy. Ani jediný tweet. Absolutní detox na lékařský předpis (od mého psychiatra a guru, doktora Ochoi). Gonzalo si na druhé straně linky odfrkl:

„Dobře. A co si myslíš, že se stane, když přijedeš do Illumbe? To všechno, čeho jsme za poslední dva měsíce dosáhli. Poslední nahrávky už začínaly fungovat. To chceš zase všechno poslat do kopru? A to nemluvím o tom, až se to dozví média...“

„Nikdo se nic nedozví.“

„Jasně. Zjevíš se ve městě, zrovna v tomhle městě, dvacet let poté a nikdo tě nepozná. Nikdo nic neřekne.“

„Přesně jak říkáš, je to moje rodné město a já vím, jak zařídit, aby mě nikdo nepoznal, takže v klidu. A navíc během února bude určitě pršet. Takže jsem si vzal klobouk.“

„Cha! Proč ne rovnou kuklu?“

„No tak, Gonzalo... Chci tam prostě být, rozloučit se s kamarádem. Pak strávím týden v Bilbau s rodiči. To je všechno. Volal jsem ti kvůli tomu domku. Nenašel jsem klíče, mohl bys jim zavolat...?“

„Poslyš, co ten chlápek, co vyhrožoval, že tě zmlátí?“

Po téhle poznámce jsem zmlkl. To byla pravda. Na to jsem úplně zapomněl. Mikel Artola. I když jeho věta nezněla přímo takhle, ve skutečnosti řekl: „Jestli mi ještě jednou zkřížíš cestu, zpřerážím ti všechny kosti v těle.“

Před dvaceti lety ve dveřích komisařství. Já jsem šel ven, on dovnitř.

„Možná už ani není naživu,“ mluvila ze mě spíš naděje. „Koneckonců tohle bude asi riziko, které musím podstoupit.“

„Riziko? A teď jsi jako kdo? Indiana Jones? Podívej, jsem teď v Londýně a nemůžu se odtud hnout, ale někoho ti tam pošlu. Aspoň mi dovol ti tam poslat nějakou gorilu.“

Popravdě moje vyhlídky nebyly zrovna růžové, ale nechtěl jsem přijíždět do rodného města s bodyguardem. Gonzalo mě ještě chvíli přesvědčoval, ale nakonec se mi podařilo ho uklidnit. Vezmu si klobouk, brýle, když to bude nutné, přilepím si knír. Nebudu s nikým mluvit a hned, jak pohřeb skončí, pojedou do Bilbaa...

Když jsem zavěsil, Zahara se neubránila otázce: „Co je tak hrozného na tom, vrátit se do Illumbe?“

„To je dlouhá historie.“

„Máme ještě dvě hodiny.“

„Chceš krátkou, nebo dlouhou verzi? Četla jsi někdy o tom, co se tam stalo? O té dívce... Loree a jejím příteli, který policii vyprávěl nevěrohodné historky.“

Zahare to bylo povědomé, samozřejmě, že jí to bylo povědomé, ačkoli předstírala překvapení. Kdo by také ten příběh neznal. Před dvěma lety totiž tu starou historii vzkřísil jeden televizní dokument.

Zbytek cesty jsme poslouchali hudbu: pustil jsem jí album *Magnolia* od Rufuse T. Fireflye, ze kterého jsem šlel. Potom jsme poobědvali na benzínce a dorazili na letiště v Málaze v půl čtvrté odpoledne.

„Co mám dělat s autem?“ zeptala se Zahara.

„Budeš se vracet do Las Negras, ne? Nech si ho.“

„Seš si jistej? Je to dost drahý auto.“

„Jsem si jistej. Vrátím se pro něj.“

„Ale... kdy?“

„Myslím, že se tam moc nezdržím.“ Rychle jsem ji políbil.
„Budu zpátky raz dva.“

V letadle ve výšce dva kilometry se mísí rachot nápojového vozíku s hlukem motorů, rozhovorů a různých nářečí. Andalusani cestují na sever a Baskové se vrací z jihu.

Měl jsem dost času přemýšlet. Gonzalo způsobil, že se mi tělem šířil strach. Strach, který jsem sice dokázal mávnutím ruky odehnat, ale který se stále vracel. Vážně jsem přišel o rozum? Vrátit se do Illumbé? Žádného místa na světě jsem se tolik nebál. Malá tečka na mapě, již jsem se tak dlouho vyhýbal.

Podíval jsem se z okénka. Byli jsme už hodně vysoko a letadlo se trochu kymácelo. Pociťil jsem drobný záchvěv úzkosti, jak když mě něco škrtní kolem krku. Nikdy jsem neměl rád létání. Proč jen si vždycky vyberu sedadlo u okénka?

Zavřel jsem oči a zkoušel jsem se zaměřit na nějakou pozitivní myšlenku, jak mě to učili na hodinách meditace. Vznášet se na vodě, dívat se na modré nebe, plavat v moři a cítit dotyk vody na každém centimetru těla. Ommmmm.

Zaměřil jsem se na Berta. Kdy jsem ho naposledy viděl? Před dvaceti lety, odcházel s klávesami pod paží napůl smutný a napůl našťvaný. Byla to noc 16. října, ta „velká noc“ po našem koncertu. Byli jsme na parkovišti Blue Berri a já jsem jemu a ostatním právě převyprávěl všechno, co mi soukromě řekl Gonzalo předtím, než odjel do Madridu.

„Fakt? Takže takhle to všechno končí? Ty sám? Do prdele, Diego... Jdi do hajzlu. Všechno to úsilí bylo k ničemu.“

„Berte, počkej!“

Ale Bert se otočil. Zvedl ruku a ukázal mi prostředníček.
Naser si, hvězdičko.

Pak jsem ho dvacet let neviděl, i když jsem si kupoval každé jeho nové CD a sledoval ho na twitteru (dokud mi sociální sítě nezakázali). V poslední době nosil krátké vlasy a kulaté sluneční brýle, ale pro mě to byl navždy ten divný cápek s velkým kudrnatým hárem, vytáhlý, nervózní a neskutečně talentovaný, co mi jednou, když mi bylo jednadvacet, řekl: „Ty vole, ty umíš psát to nejtěžší, písničky, který se dotknou srdce.“

V životě, stejně jako v románech, bývají obraty. Někdo umře, někdo se narodí, někdo se do někoho zamiluje. Když uděláme důležité rozhodnutí, náš život se změní. A já ho udělal v ten den, kdy mi to Bert řekl. Pamatuju si, že jsem seděl s kytarou v domácím studiu, nahrával jsem a on poslouchal na druhé straně za sklem moje kňourání – „zpívám blbě“, „nefunguje to“. A Bert, který z nás byl nejstarší (už mu bylo osmadvacet) a fungoval taky trochu jako náš učitel, mi pověděl: „Jsou miliony dobrých muzikantů, ale jen pár z nich se umí dotknout duše. A ty to umíš. Na to nezapomínej. Jsi jedinečnej.“

Zaslechl jsem smích a nechápal proč. Co je na tom legračnicko?

„Co? Co?“

„Připoutejte se, prosím,“ říkala letuška. „Přistáváme. Omlouvám se, že vás takto budím.“

Zapnul jsem si pás a přelétl očima pobavené pohledy kolem. Někdy mluvím ze spaní, možná mi něco uniklo? Naštěstí jsem byl ve své řadě sám, a tak celé představení sledovalo jen malé publikum. Za zády jsem zaslechl mumlání. „Jo, je to on, určitě je to on.“ Ano, samozřejmě, že jsem to já, vážení. Ani když si opice nasadí největší sluneční brýle, které jsou na letišti v Málaze k dostání, nepřestává být opicí.

Podíval jsem se z okénka a líbilo se mi, jak se krajina změnila. Přelétali jsme severní Španělsko. Mraky, zeleň, hory, kapky vody. Letadlo se začalo otrásat větrem. Zavřel jsem oči, zatímco se stroj otáčel a hlučel přitom jako tisíc čertů. Kantabrijský vítr s námi třásl jako s rumba koulí.

Prosím, bože všech ztroskotanců pop music, dej, ať tenhle ptáček v pořádku přistane.

Máma byla stejná jako vždycky. Tvrdá jako diamant. Usmívala se. Táta byl o něco vyhaslejší než obvykle. Máma říkala, že je závislý na internetu a že ho musela donutit vyjít ven, ale že jinak „dělá pokroky“. Srdíčko pořád šlapalo.

Aita si utahoval z mého účesu a oblečení. Řekl, že vypadám jako narkotrafikant, a pak se mě vyptával, jak mi jde moje „práce“. Takhle naše komunikace s tátou vypadala. Mluvili jsme o fakturách, hypotékách, pojištěních a o věcech, které bylo třeba udělat. Všechen ten rozruch kolem jeho syna, popové hvězdy a velkého hudebního skladatele, ho nechával chladným. Pro něj jsem měl jen dobrou práci.

„Co v práci? Prodáváš pořád cédéčka? Na internetu psali, že cédéčka už se neprodávají.“

„To píšou pravdu, *aito*. Je to pěkně na hovno.“

Máma mi připravila pokoj pro hosty. V tomhle bytě jsem neměl svůj pokoj, protože jsem tu nikdy nebydlel. Tenhle byt jsem koupil rodičům pod záminkou, že chci investovat nějaké peníze, ale nakonec to byl dárek, který jsem jim dal, aniž bych ranil jejich hrdost. Takže teď bydleli v centru Bilbao, ve stočtyřicetimetrovém bytě, ve kterém se táta ztrácel. Pořád to bylo lepší než to příšerné místo, kam se museli přestěhovat po „útěku“ z Illumbe, který jsem mimo jiné zapřičinil já.

„Asi tam pojedou už dneska večer. Přemýšlel jsem nad tím. Projdu se tam a ráno to bude snazší.“

Matka překvapeně zamrkala.

„Ale kde budeš spát?“

„Nevíš, jestli je otevřený kemp?“

„To nevím, ale táta se na to určitě může podívat na tom ‚svém internetu‘.“

Kemp v Illumbe byl trochu stranou města, v kopcovité, lesnaté krajině s výhledem na moře. Věděl jsem, že kromě míst na stany a karavany pronajímají taky chatky, nebo tak to aspoň bylo před dvaceti lety. Byla to dobrá skryš, kam jsem mohl dorazit s předstihem a připravit se na svou „infiltraci“. S trochou štěstí po mně ani nebudou chtít občanku. Táta se dal do hledání a ukázalo se, že kemp teď nabízí ubytování na úrovni. Staré chatky nahradily modulární bungalovy ve stylu *pasivních domů* vybudované nějakou místní firmou. Kemp měl také jednu exkluzivní část, která nabízela „maximální soukromí, ideální pro páry“.

„To jsou teda ceny,“ hvízdal táta, „a to jsme mimo sezónu.“

„Zarezervuj mi jednu chatku, prosím.“

„Proč dneska nezůstaneš doma?“ To byla celá moje máma. „Zítra můžeš vyrazit brzy a...“

Řekl jsem jí, že chci být v Illumbe už dnes odpoledne. Z nějakého důvodu jsem na to spěchal. Po tolika letech jsem se odhodlal a teď už jsem to nechtěl odkládat. Možná to mělo i jiné, skryté příčiny, které jsem zatím ani já sám nechápal, ale cítil jsem s absolutní naléhavostí, že musím vyjet ještě ten den.

Matka udělala to, co dělá už celá léta, když jde o moje rozhodnutí: nakrčila obočí a řekla: „Už jsi velkej kluk.“ Když jsem jí před dvaceti lety řekl, že odcházím do Madridu, udělala to samé. Stejně tak když jsem jí oznámil, že si vezmu Evu, což byla chyba evidentní pro všechny kolem, tedy kromě mě. To samé udělala, když se dozvěděla, že kolem mojí nosní přepážky je větší provoz než na madridské výpadovce v pondělí ráno. Máma mi vždycky dala prostor, abych udělal chybu, sám na to přišel a napravil ji.

Tady budeš mít vždycky domov, ať se stane cokoli, jedinež kdybys vztáhl ruku na ženskou, to bych tě zabila já osobně.

Na posteli v ložnici čekal jeden z *aitových* obleků. Bylo to dokonalé přestrojení: černé zavazovací boty, bílá košile a černá kravata. Všechno jsem si to zkusil, a když jsem si nasadil sluneční brýle, vypadal jsem jako Steve Buscemi ve filmu *Gauneři*, jen ten oblek byl klasičtější a dodával mi na důstojnosti.

Máma mi ještě rychle připravila malou tašku s oblečením vhodným do severského počasí. Džíny, pláštěnka, košile, tenisky.
„Jsou staré už dvacet let, ale tuším, že ti chodidla nevyrostla.“

Oblékl jsem si to a vyjel z Bilbao, měl jsem v úmyslu nakoupit si v Illumbe nějaké nové oblečení, ale radši jsem jí nic neříkal. Máma je máma. Tečka.

Zavolal jsem si taxík. Dal jsem pusu *amě* a táta se objevil ve dveřích pracovny, hubeňoučký, v županu a s bledým obličejem.

„Dávej na sebe pozor, chlapče. Snad víš, že v tom městě na to pořád dost lidí vzpomíná. V dobrém... ale i ve zlém.“

„Já vím, *aito*.“

Usmál se.

„Vrať se brzy. Stýskalo se nám.“

Na dálnici mi během cesty přišla zpráva od Gonzala. Bylo zřejmé, že se jen tak nevzdá, i když si počínal důmyslně. Psal mi, abych zavolal doktorovi Ochoovi, a poslal mi jeho číslo.

Myslím, že by sis s ním měl promluvit o Illumbe.

Na A-8 začalo pršet. Byla odpolední dopravní špička, šedivý, smutný den. Po tolika letech na jihu jsem zapomněl, jaké tu vždycky padne šero, když se začne stmívat. Je tvrdé a tísňivé, pokud na něj člověk není zvyklý. Jenže to já jsem nebyl.

„Diego, rád tě slyším,“ řekl Ochoa svým sladkým podmanivým tónem argentinského psychiatra. „Dlouho jsme spolu nemluvili, jak se ti daří?“

Jako bys to nevěděl, pomyslel jsem si. Věděl jsem, že Gonzalo mu už určitě o mém rozhodnutí odjet do Illumbe řekl. Taky mi bylo jasné, že ho žádal, aby mě od toho odradil. Ale sto padesát euro na hodinu jde z mojí kapsy, takže jsem neměl v úmyslu vyprávět mu nějaké historky. Navíc jsem se chtěl Ochoi na něco zeptat.

„Jsem na dálnici směr Illumbe. Předpokládám, že ti Gonzalo o tom řekl.“

„Ano, ano... Něco mi řekl. Ano, je to rozhodnutí, které si zaslouží respekt. Vychází z ušlechtilého impulzu a můžeš díky němu vyrůst, Diego.“

Ochoa byl zvyklý potýkat se s lidmi od divadla, s nesnesitelnými egy, emočními retardy, psychopaty a lidmi s deliriem o vlastní

velikosti. Když chtěl člověku něco sdělit, dokázal k tomu obratně prokličkovat. Nicméně já jsem na tyhle kudrlinky nikdy neměl trpělivost.

„Pojďme k věci, Ochoo. Jednou už jsem tady, vracet se nebudu, ale chci se tě na něco zeptat. Je to něco, o čem už se spolu dlouho bavíme. Už dlouho... týká se to mého ‚uzlu‘.“

Dobře, tady dáme na chvíli stopku. Ozzy Osbourne jednou řekl, že si devadesátky nepamatuje. Strávil je na létajícím koberci jménem drogy a alkohol, a ani si toho nevšiml. Předpokládám, že to samé by mohl říct Keith Richards o sedmdesátkách. V mém životě byly tři roky (2003, 2004 a 2005), kdy jsem se urval tak, že se ze mě stal napůl mentál. Tehdy ke mně přivedli doktora Ochou, bylo to v polovině nekonečné šňůry koncertů, během které jsem střídal čtyřapůlhodinovou bdělost s půlhodinovým spánkem a na jejímž konci jsem dopadl stejně jako každý notor. Přehnal jsem to, spadl z pódia a rozsekl si hlavu. Problém byl ten, že se mi líbilo mít rozbitou hlavu. Muset zrušit koncerty a moct odpočívat. V tu chvíli, v tu vzácnou chvíli mi došlo, že s mým životem není něco v pořádku.

Doktor Ochoa měl ve čtvrti Las Rozas dům s japonskou zahradou, koi kapry v jezírku a živými pávy. V jeho orientálním chrámku se střídali herci, filmoví režiséři, hudebníci a politici, které všichni známe a kteří by se k něčemu takovému nikdy nepřiznali. Když byl jeho dům v Madridu volný, člověk tam mohl jednu nebo dvě noci zůstat. Byl to dokonalý úkryt, měl dokonce tajný vchod pro klienty, co pronásledovala média. Naopak na složitější případy měl doktor Ochoa usedlost v Segovii, která byla útočištěm pro ty, co potřebovali víc času (a mohli si to dovolit, protože to stálo celé jmění). Právě v něm jsem v roce 2005 strávil dvacet pět dní.

„Na jednom z našich sezení jsme mluvili o návratu do Illumbe, vzpomínáš si? A o tom, co by to mohlo udělat s mojí pamětí.“

„Vážně? Myslím, že... Je to možné.“ Ochoa se do toho nechtěl zaplést. „Už je to pár let.“

„Já si na to vzpomínám dokonale,“ odpověděl jsem. „Mluvili jsme o mojí ztrátě paměti. O tom ‚uzlu‘, jak jsi tomu říkal.“

„Ano... Ano... Ale...“

„Chci se tě jen na něco zeptat,“ přerušil jsem ho, „je možné, že se to stane? Že se tenhle ‚uzel‘ v mojí paměti uvolní, když se tam vrátím?“

Ochoa se na dlouho odmlčel. Byl mezi dvěma mlýnskými kameny. Gonzalo ho nutil, aby mi ten nápad vymluvil a aby mě přiměl vrátit se do mého chráněného prostoru na mysu Gata, kde jsem měl skládat a nahrávat deset skladeb do nového alba. Na druhou stranu tady byl pacient, který mu položil jednoznačnou otázku.

„Řekl jsem ti, že je tady jistá vzdálená možnost,“ připustil nakonec. „V medicíně se málokdy dá říct, že je něco ‚nemožné‘, ale...“

„Ale řekl jsi, že se to za jistých podmínek může stát.“

„Ano, kdybys dokázal zahrát na tu správnou strunu, je to možné. Existují případy lidí, kteří se dostali z disociativní nebo posttraumatické amnézie tak, že se vrátili na místo, kde se události odehrály, ale stejně tak to může být kontraproduktivní.“

„Proč?“

„No, paměť je něco jako ‚rozbitý telefon‘. Má zvláštní způsob ukládání vzpomínek, děje se to často symbolicky jako ve snech... To, co myslíš, že si pamatuješ, nemusí být skutečné, Diego. Může to být jen zkreslený odraz rozbitého zrcadla.“

Přerušila nás kanonáda trubení. Taxikář chtěl udělat kličku a předjet pár dalších aut, ale několika řidičům to pěkně zvedlo mandle. Jako správný vystresovaný a našťvaný řidič vypustil několik nadávek a málem způsobil dopravní nehodu, ale nakonec se mu podařilo vmáchnout taxík do rychlého jízdního pruhu a vyklouzli jsme ze zácpy.

Nechal jsem Ochou mluvit, zatímco se kolona pomalu rozpouštěla. Přešel do protiútoka a zdůraznil, jak nebezpečné je

ted' opustit můj prostor samoty a *mindfulness*. Tři měsíce jsem se chránil před skutečným světem, před sociálními sítěmi, před mobily. Co když šok z reality bude příliš velký? Jaký vliv to bude mít na mou kreativní mysl?

Gonzalo tvrdil, že moje písňe jsou „čím dál lepší“, ale pravda, nejhlubší pravda, kterou jsem ve skrytu duše cítil, byla ta, že jsou stejně špatné, asi jako všechno, co jsem v posledních pěti letech udělal.

Ochoa také říkal, že se mé písňe zlepšují. Koneckonců, když chceš sám sobě lhát, je dost jednoduché najít kumpány, kteří tě v tom podpoří, hlavně když jim za to dobře zaplatíš.

Když jsme sjeli z dálnice, přelo ještě silněji a stěrače čelního skla sváděly zuřivý boj s clonami deště. V odpoledních zprávách v rádiu se mluvilo o politice. Zvláštní. Tohle byla jedna z věcí z „reálného světa“, kterou jsem nepostrádal.

Odbočili jsme na Gerniku a já jsem začal cítit něco jako mravenčení v žaludku. Strach? Emoce? Všechno naráz.

Už dlouho jsem se plavil na palubě života snů. Z letadla do letadla, plné stadiony, nahrávání písniček ve studiu, ženské... Ale skoro každý den ve svém životě jsem se na určitý, byť jen prchavý okamžik toužil vrátit do Illumbe. K té otevřené, krvácející ráně. Do těch starých údolí. Do lesů. Na pobřeží... K tvářím lidí, které jsem nechal za sebou. Ke svojí kapele... Javi, Nura, Ibon... Žijí tam ještě?

Před dvaceti lety jsem z toho místa utekl. Pomstychtivý, vztek-lý, smutný. Za vším jsem udělal tlustou čáru. Teď jsem si připadal jako vetřelec, který se přijel podívat klíčovou dírkou, jaké to tam je teď.

I když už byla docela tma, začal jsem rozpoznávat okolí. Název Illumbe na zdi starého statku, grilbar Sangroniz... Vyjeli jsme nahoru na kopec a taxík zamířil k vjezdu do kempu. Ukázal jsem řidiči, kudy na vyhlídku, a odtud jsem uviděl světla zšeřelého Illumbe.

Když jsem spatřil městečko svého dětství, někde hluboko se ve mně něco hnulo. Měl jsem pokušení poprosit řidiče, aby zastavil, ale pak mě napadlo, že je ještě příliš brzy. Zítra bude času dost.

Nad dveřmi dřevěné chatky byla osvětlená cedule s nápisem „RECEPCE“. Nahoře na kopci jsem zahlédl závoru a hned vedle ní krytý bazén.

Zaplatil jsem padesát euro za taxík, vzal si svoje věci a řekl řidiči, aby ještě chvíli počkal. Možná je moje chatka daleko a nechtělo se mi ji hledat v dešti.

Prostorná recepce byla rozdělená na čekárnu a maličkou kancelář. Byl v ní jeden automat na jídlo, druhý na kávu a třetí na studené nápoje. A potom gigantická mapa solných bažin Urdaibai a panel plný letáků s aktivitami (kanoistika, surf, trekking), mapy zdarma a další informace pro turisty.

Rozhlédl jsem se po kanceláři. Byl tam zapnutý počítač a na podlaze hromada krabic.

„Haló?“ houkl jsem nahlas.

Žádná odpověď.

Nechal jsem svoji bagáž na lavičce a vrátil se za řidičem taxíku, ale ten člověk odjel a nepočkal ani třicet vteřin? *Tak to díky moc.*

Trochu níž byl ve svahu ještě jeden domek, připomínající dřevěnou pergolu, ve které zářilo několik světel. Rozběhl jsem se tam v hustém mrholení, co se spustilo, schoval se pod dřevěnou střechu, ale i tak jsem promokl.

Byla to kempová prádelna. Stálo v ní několik průmyslových praček a sušiček, dávkovač na prášek na praní a stojan na časopisy

s několika starými knihami. Jeden buben, naplněný hromadou oblečení, se otáčel, ale nikdo tam nebyl.

A pak se v dálce mezi stromy, skoro jako nějaké zjevení, objevilo světlo z baterky.

„Hej,“ zavolal jsem a zvedl ruce, jako bych byl trosečník, co uviděl po letech prvního člověka.

Baterka se z lesa přibližovala. Nečekal jsem a zavolal:

„Haló, nevíte, kde bych našel někoho z personálu?“

Ve tváři jsem ucítil světlo, přivřel jsem oči a následovalo celkem dlouhé ticho.

„To jsem já,“ odpověděl hlas.

Udělala krok kupředu pod světla fluorescenčních zářivek na stropě. Byla to asi třicetiletá žena v nepromokavé pláštěnce. Měla hnědé mokré vlasy, stejně mokré dříny a zabahněné pohorky.

„Omlouvám se, musela jsem na chvíli odběhnout,“ řekla, „to vy máte zarezervovanou chatku deluxe?“

„Ano, já.“

Usmála se. Měla pěknou tvář a velké modré oči.

„Tak pojďme,“ zamířila s baterkou směrem k recepci.

O pět minut později už měla sundanou pláštěnku, boty nechala na kovové rohoži přede dveřmi. Stála přede mnou drobná hezká žena ve vlněném svetru. Mám rád drsné kraje, kde vám lidi dřív ukáží ponožky, než se dozvíte, jak se jmenují.

„Angela,“ představila se, když vešla do kanceláře a posadila se za počítač. „A rezervace je na jméno...“

„Diego Letamendia,“ odpověděl jsem.

Velká výhoda „uměleckého jména“ byla ta, že jsem mohl při rezervacích klidně používat svoji občanku. Diego León pocházelo z kombinace mých dvou příjmení: L^Etamendia O^N-darreta.

„Dobře, je to jedna noc v modulární chatce deluxe. A máte zaplacené.“ Angela se pohledem vrátila k papírům na stole a začala

cosi hledat mezi dokumenty. „Jen ještě potřebuji, abyste vyplnil tenhle formulář. Budete sám?“

„Ano.“

„Pak vás poprosím o občanský průkaz.“

Předložil jsem jí občanku s fotkou, která taky hrála v můj prospěch. Byl jsem to já, ale s krátkými vlasy a bez bradky. Fotka, co měla zmást. Ale ona ani nezvedla zrak, aby si to ověřila. Byla o něco mladší než já. Třicet pět? Asi tak.

Zatímco si kopírovala moji občanku, vyplnil jsem formulář. Potom rozložila na stůl mapu kempu a označila písmenem X jednu dost vzdálenou chatku.

„Je to pěšky daleko?“ zeptal jsem se.

„Vy nemáte auto?“

Zavrtěl jsem hlavou a ona vydechla, jako by chtěla říct „a to jsem zrovna uschla“.

„Pojďte za mnou.“

Znovu si oblékla pláštěnku, vzala baterku a vyšli jsme ven, kde mezitím přestalo pršet, ale zato foukal vítr vonící po soli. Silnice klesala dolů k hlavní zóně kempu. Prázdný bazén, společné budovy... Bylo tam pár stanů a jeden karavan s nizozemskou značkou.

„Vaše chatka má koupelnu, ale můžete také používat tu, která je ve společných prostorech. Je tam mikrovlnka, lednička... Moc hostů tu teď nemáme.“

„To nebude třeba,“ odpověděl jsem ze tmy. „Opravdu se zdržím jen jednu noc.“

„Rozumím.“

Paprsek baterky osvětlil stoupající cestičku označenou cedulí „CHATKY“. Mířila do velmi tichého, hustě zalesněného svahu. Vzpomněl jsem si na jejich reklamu „maximum soukromí, ideální pro páry“.

Cestou jsme minuli dvě poměrně vzdálené zhasnuté chaty a jednu, v níž se svítilo. Venku bylo zaparkované auto s přívěsem.

„Nějací důchodci z Francie,“ poznamenala Angela, „asi si mysleli, že jedou někam do Andalusie. Celý týden jsem je neviděla vystrčit nos.“

„A co ten přívěs?“

„Pff, to netuším. Možná už je unavilo cestovat jenom v něm a chtějí si na pár dní dopřát luxus. Vzhledem k tomu, jaké je počasí...“

Další chatka, ta nejdlejší ze všech, byla moje. Modulární domek se širokou terasou na pilotech a s nádherným výhledem na oceán stál za několika řadami stromů.

„Už jsem tam trochu zatopila.“ Angela se na mě podívala a po chvíli se zas vrátila pohledem k cestě plné výmolů. „Jsou tu taky kamna na dřevo, jestli vás to potěší. I když hřejí možná až moc.“

Když jsme se blížili k domku, uslyšeli jsme ze tmy děsivý zvuk. Připomínal pláč dítěte nebo mňoukání kočky. Znělo to nešťastně a bylo to dost blízko.

„To je *hontza*,“ řekla, jako by byla zvyklá vysvětlovat to často. „Jinak se jim říká puštík.“

„Znám je. Jsem... byl jsem odtud.“

„Vážně? No, máme tu páreček, což je vzácnost, pokud se o ptáky zajímáte. Nebývá to moc časté.“

To je teda radost, běželo mi hlavou. Zajímalo by mě, kdo dokáže při těchto hororových zvucích spát.

Když jsme vešli dovnitř, chatka už byla vyhřátá. Byl to prostorný obdélníkový domek rozdělený na ložnici (velká postel pro tři), kuchyňku a obývací s gaučem otočeným k oknu. Angela rozhrnula záclony a zahlásila „výhled na oceán“, i když v tu hodinu byla místo oceánu vidět jenom černě. Pak mi ukázala koupelnu (s prvotřídní sprchou) a popsala mi čtyři vychytávky, jak zapnout a vypnout různé spotřebiče.

„Je v tom automatu na recepci nějaké jídlo?“ zeptal jsem se. „Nevím, jestli se mi chce v tuhle hodinu chodit do grilbaru.“

„Jsou tam sendviče, brambůrky a tak. V městečku je ale několik restaurací s dovážkovou službou. Jestli chcete, můžete si něco objednat: čínské jídlo, kebab, pizzu...“

„Pizzu?“ To mě zaujalo. „Nebude to Pizza Napoli?“

Zamrkala. Potom se usmála.

„Aha, vidím, že to tu znáte. Tenhle podnik je úplná klasika.“

„Jo, pamatuji si jejich pizzu *cuatro formaggi*, dokázala člověku obrátit žlučník naruby.“

Usmála se. Měla hezký úsměv, tahle holka z kempu. Taky jsem si všiml něčeho v jejích očích, zvláštního lesku. Poznala mě?

Poprosil jsem Angelu, aby mi objednala jednu *cuatro formaggi* a dvě plechovky piva.

Podívejme se, jaký jsi zbabělec, řekl hlásek v mojí hlavě. Nejdřív Illumbe objedneš v taxíku a teď se ani neodvážíš přejít silnici a navečeret se na úrovni.

„Dejte mi to všechno na účet a zaplatím zítra před odjezdem.“

Pozoroval jsem ji, jak odchází s baterkou mezi temné stromy. Pracovat na takovém místě přes zimu musí připomínat film *Osvícení*. Ale tady je aspoň o něco víc hostů než v hotelu Overlook.

Nechal jsem batoh i obal s oblekem na posteli a pustil jsem se do prozkoumávání chatky. Otevřel jsem kohoutky, skříně a vyšel na terasu. Oceán nebyl v noci vidět, ale byl slyšet a ve vzduchu jsem cítil sůl.

Tak, a jsi tady. . . Nebylo to tak těžké, ne?

Zapálil jsem si cigaretu, stál na terase, kouřil a snažil se zvyknout si na to pochmurné houkání puštíka, které se co chvíli ozvalo ze tmy. Napadlo mě, že bych dal rád někomu vědět, že v Illumbe jsem. Javimu? Ale jeho číslo bylo v paměti mobilu, který teď ležel zavřený v trezoru u Gonzala doma, což byla součást mého plánovaného detoxu od sociálních sítí. Předpokládal jsem, že Javiho uvidím zítra na pohřbu.

Dokouřil jsem a šel si prohlédnout obývací. Byla tam polička s knihami a časopisy, televize s DVD přehrávačem a kolekce filmů. Žádný z nich mě nelákal.

Asi za půl hodiny se na příjezdovce objevila motorka: *cuatro formaggi* a dvě piva. Všechno jsem to spořádal u televizního filmu... po dlouhém dni na cestách se mi zavíraly oči. Ještě ráno jsem byl se Zaharou v domku u Středozemního moře a teď...

Usnul jsem. Nevím, jestli za to mohlo předávkování sýrem, anebo všechny emoce toho dne, ale měl jsem surreální noční můru.

Byli jsme v Bertově studiu, před dvaceti lety. Já jsem seděl na stoličce, držel kytaru a před sebou měl mikrofon. Bert byl na druhé straně za sklem, ve zvukové kabině, s popelníkem přetékajícím doutnajícími nedopalky cigaret.

„Ty vole, tohle nefunguje,“ brblal jsem. „Fakt, je to prostě...“

„Přestaň říkat, že to nefunguje,“ odpověděl ze zvukařské kabiny Bert. „Jen to zkus prožít. Zavři oči a polož se do toho. Tahle písnička je posvátná.“

„OK.“

Zavřel jsem oči a znovu začal zpívat. Byla to jedna z prvních melodií, které jsem složil pro naši kapelu Deabruak. A pak, když jsem zvedl zrak, jsem uviděl Berta za sklem. Byl potichu, až moc potichu. Malá kabina byla plná kouře, připomínala saunu.

A potom zezdola zvukařského pultu nečekaně vyšlehl plamen.

„Hoří!“ zakřičel jsem. „Berte, hoříš... Berte!“

Pustil jsem kytaru na podlahu a postavil se. Jenže Bert se za mixážním pultem ani nehnul, tiše se na mě díval z kabiny, která teď byla v plamenech. Požár se s explozivní rychlostí šířil po purpurových, granátových a kávových syntetických kobercích, kterými si Bert sám vyzdobil svůj pracovní kout. Oheň olizoval zdi, plazil se až ke stropu a sedačku proměnil ve žhavou kouli.

„Berte!“

Vrhl jsem se ke dveřím, měly jeden z těch zacvakávacích zámků, jaké bývají v nahrávacích studiích. Zkoušel jsem s ním otočit, ale byl zablokovaný.

Nechal jsem zámek být a mlátil do skla. Bert byl v plame-
nech. Můj kamarád doslova hořel zaživa. Oheň mu tančil po ko-
šili s černými lebkami a měnil ji v papírový popel. Kudrnaté vlasy
sčely na jedné velké pochodni, v níž se proměnila jeho hlava.
Jeho kůže se před mýma očima smažila a praskala v desítkách
bílých puchýřů. Jen jeho oči zůstávaly netknuté, upřené na mě.

„Ach, Diego,“ jeho hlas za sklem byl nepřirozeně dobře slyšet,
celé to bylo neskutečné (jenže ve snech se dějí neskutečné věci).
„Všiml sis? Ta písnička funguje.“

Chtěl jsem zkusit hodit proti sklu klávesnici značky Roland,
ale bylo to k ničemu. Z Berta už byla černá mumie. Lidská po-
chodeň se zbytky masa usmaženého na kostech.

„Je mi tak líto, že jsem se nevrátil dřív,“ plakal jsem. „Mrzí mě,
že jsi umřel.“

„To je v pohodě, kámo,“ řekl jeho hlas. „Jsem rád za to všech-
no, co jsi dokázal. Pozoroval jsem to a zasloužil sis to. Je tu ale
jedna důležitá věc. Týká se to tebe, OK? Je to něco s Loreou.
Nechal jsem ti to tady ve studiu. Přijď si pro to.“

A pak Bertovy oči explodovaly, jako když hodíte dvě nedova-
řená vejce proti zdi. Směs krve a oční bulvy vypadala jako rajče
s mozarellou, skoro jako *cuatro formaggi*.

Za ten exces se dvěma pivy a pizzou jsem zaplatil nočním infernem. Pocení, nespavost, noční můry, žízeň. V půl osmé ráno jsem měl oči dokořán. Začalo se rozednívat (dvacetiwattová baterička, které na severu říkáme slunce, vyzařovala tomu odpovídající chabé světlo), dal jsem si dlouhou sprchu a vyšel na terasu posnídat dva kousky pizzy ze včerejška. Les byl tichý a mokrý. Vůně brzkého rána se mísila se solí od oceánu, který se protahoval nedaleko.

Všiml jsem si, že na příjezdové cestě pracuje nějaký mladík – hrabal listí a vytrhával plevel. Zamávali jsme na sebe. Chtěl jsem se ho zeptat, jestli by mi za dobré spropitné donesl kafe z automatu v recepci, ale než jsem se k tomu odhodlal, kluk i s kolečkem odešel pryč.

Na recepci nebyla Angela, ale nějaký chlapík, který se tvářil, že se mu do práce moc nechtělo.

„Angela mívá jen odpolední,“ odpověděl, když jsem se na ni zeptal.

„Jsem tu kvůli check-outu a taky vám dlužím peníze za pizzu,“ vysvětlil jsem mu.

Prohlédl si mě od hlavy k patě. Podle všeho jenom málo hostů chodilo na recepci v obleku s černou kravatou.

„To nespěchá, jestli chcete, můžete si tu nechat věci a zaplatit až později.“

Odpověděl jsem, že tedy ano, a odešel.

* * *

Když jsem v nepohodlných tátových botách došel k prvním domům v městečku, mrholilo. Připadalo mi, že kromě asfaltu, nových chodníků a moderní digitální cedule, která značila parkoviště a ukazovala teplotu a příliv i odliv, se na základním vzhledu Illumbe nic za poslední dvě dekády nezměnilo. Malé město na pobřeží s rybářskou čtvrtí s domky shluklými na skále jako měkkýši na lodním trupu. Věž kostela se tyčila k nebi jako jehla označující srdce místního společenského života: hřiště na baskickou *pelotu*, radnici a náměstí.

Sešel jsem ulicí Portu-zaharra dolů k přístavu. Illumbe mělo dva: „nový“, kterému bylo pět set let, a starý přístav *zaharra*, který vznikl ještě v dobách římské kabotáže. Došel jsem až na roh, kde býval podnik, co svého času patřil mojí rodině.

Elektronika Letamendia byla ve své době jediným obchodem s elektrospotřebiči v městečku. Právě tady se prodal první CD přehrávač, který se do Illumbe dostal (koupil ho bar Portubide), první elektrický zubní kartáček, videokonzole a první mobil. Pamatuji si, jak jsem tam vídal děti s nosem přilepeným na výloze, připomínalo to nějaký rituál adorace. Dnes už něco takového neexistuje – děcka nosí celý prodejní katalog v kapse, ale kdysi dávno vzbuzovala obměna naší vitríny stejné naděje jako keynote od Steva Jobse.

Teď je tady, ostatně jak se mi i máma jednou zmínila, obchod pro surfaře: prkna, neopreny a barevné letní oblečení.

Zůstal jsem stát tiše v dešti, prohlížel si ten lokál zvenku a snažil se zachytit nějaký původní detail, který mohl přetrvat v čase (pult, staré dveře skladu), ale všechno bylo úplně nové. Vzpomněl jsem si na mámu, jak dělala inventarizaci; na tátu, jak přijížděl s posledními novinkami, ukazoval nám ty fantastické vynálezy ze světa jako počítače, videohry... Cítil jsem se jako ten nejšťastnější kluk na světě, protože jsem je mohl vyzkoušet dřív než kdokoli jiný.

Přesto byly ale hezké vzpomínky překryty bolestivými výjevy naší výlohy rozbité kameny, fasády počmárané výhrůžkami („rodina vrahů a práskačů“) a mých rodičů plačících v objetí. Vánoce 1999 si pamatuju dokonale, protože jsme je strávili v nemocnici: táta prodělal infarkt, ze kterého se už nikdy úplně nevzpamatoval. A taky už nikdy neotevřel svůj obchod. Prodal ho za pár kaček včetně zboží uvnitř. A s těmi pár kačkami jsme potom odešli z Illumbe.

Z přístavu přicházel surfař s dokonalou vizáží: zlatou hřívou a třídením strništěm. Nesl si prkno a vedl s sebou skupinku „žáčků“. Napadlo mě, že to asi bude nějaký kurz. Chlapík na mě zavolał s anglosaským přízvukem *Egun on*, já jsem mu pozdrav oplatil, otřel si oči a šel dál. Zvony z kostela svatého Michaela odbily dvanáctou.

Šel jsem pozdě.

Zašel jsem do ulice Goiko a cestou mi to začalo docházet: zavřené obchody, surfař s dětmi, lidé v poledne v barech na náměstí... bylo první pondělí v únoru, svátek svaté Brigity. Den, kdy se obědvalo pospolu. Když jsem byl malý, nikdy jsem na tenhle svátek nezapomněl.

Před barem postávaly partičky s vínem, pivem a *chacolí*... Prošel jsem kolem nich ve svém pohřebním obleku jako nějaká postava z westernu. Všechny tváře se za mnou obrátily. Zatnul jsem zuby, stáhl pŕlky a došel na náměstí, zatímco za zády mi znělo tisíc hlásků. „To je on.“ „Kdo?“ „Ty vole, Diego León, ten zpěvák.“ „Kdo?“ „Jasně, vypadá to, že jde na pohřeb.“

Vzpomněl jsem si, jak se mi Gonzalo vysmál, když jsem říkal, že mě tu nikdo nepozná. Opět, jako už tolikrát, měl pravdu a já jsem se mýlil.

Vstoupil jsem do kostela a zaplavila mě vůně hořícího vosku, kadidla a starých kamenů. Mše už začala a přední polovina lavic byla plná lidí. Bertova rodina? O tom jsem pochyboval,

podle toho, co jsem věděl, už mu zbývala jenom jedna teta a dvě sestřenice.

Pár lavic vzadu bylo prázdných, a tak jsem k nim zamířil.

Před oltářem stála dřevěná rakev a mě poprvé napadlo zamyslet se na tím, jestli byl Bert věřící. Vsadil bych se, že byl spíše povaha „spalte mě a můj popel nasypete do moře“. Jak je možné, že jeho kosti teď vystavují v kostele? Napadlo mě, že za to může asi jeho teta (která má na svědomí i ten pohřeb v pravé poledne, což není moc obvyklé).

Pak jsem přemýšlel ještě o dalších věcech. Mše jsou jako stvořené k přemýšlení. Nejdřív jsem dumal nad tím, jak Bert zemřel. *Při požáru. Co bylo v rakvi? Popel? Nebo se možná udusil...* Vzpomněl jsem si na svůj sen a tu zvláštní zprávu: řekl mi, že pro mě ve studiu něco má.

Mše pokračovala dál ve svém rytmu: sednout, postavit, zase sednout, a mně běželo hlavou spoustu vzpomínek. Jako kluk jsem v tomhle kostele léta ministroval, ale kněz, který teď sloužil mši, žádné ministranty neměl. Neznal jsem ho. Co se asi stalo s Josu Aguinagou? S tím farářem, který miloval rock a který nám dovolil zkoušet v sakristii výměnou za to, že mu jednou zahraje-me na hlavní mši (což se naštěstí nikdy nestalo).

Prohlížel jsem si dvířka od sakristie, kudy jsme s Javim milionkrát s vážnou tváří vcházeli a vycházeli, i když uvnitř jsme umírali smíchy. Zadní část sakristie, kde se vyučoval katechismus a kde jsme si o Vánocích oblékali kostýmy pastýřů, byla naše první zkušebna. Byl to paradox, hrát tvrdý rock pod dohledem Panny Marie, biblí a velikonočních paškálů, ale bylo to jediné dostatečně odlehlé místo v městečku, kde jsme mohli zadarmo zkoušet.

S Javim nás chytl rock v podstatě ve stejný okamžik: když jsme viděli na kanálu La 2 jednou v neděli odpoledne hrát Johnnyho Copelanda. Jen Javi si koupil kytaru a začal cvičit akordy o něco dřív (jeho rodina na tom byla taky finančně líp). Pak jsem

se k němu přidal a od té doby jsme všichni volný čas trávili cvičením kytarových riffů a vyhrávek u sebe v pokojíčku. Já jsem měl hodně levnou elektrickou kytaru a dvacetiwattový zesilovač Starforce, který zněl jako ochraptělá kočka. Javi měl naopak opravdovou elektriku Ibanez a zesilovač Mesa Boogie. A to teda mělo zatraceně dobrou zvuk. A navíc, Javi měl na hraní talent, zatímco já jsem měl ruce jako z gumy, ale vyrovnával jsem to citem pro rytmus. Tak jsem zůstal u rytmické elektriky, která je takovým štítem sólisty.

Začali jsme hrát vlastní veze Hendrixe, Doors, Faces, Stoneů, Dylana a dalších. Ale cítili jsme, že nám něco chybí: bicí. A tak dal Javi do Portubide, což byl illumbský rockový bar par excellence, leták, že hledáme bubeníka do kapely, která to myslí vážně.

A samozřejmě, že kvůli bicím jsme potřebovali zkušebnu. Javi se zeptal našeho faráře a tak to všechno začalo.

Ze vzpomínání mě vytrhla hudba: byla to ohlušující melodie „Gran Valsu“ na mojí noki, která rozvíbrovala bezchybnou akustiku pozdně gotické kostelní lodi.

Kněz přerušil homilii. Naštvané hlavy se otočily směrem ke mně a já jsem se zvedl a začal hledat ten idiotský telefon. Kapsy tátova saka byly ale úzké a telefon nešel vytáhnout, takže jsem si sako musel sundat. „Prosím...“, řekl kněz. Omluvil jsem se, naposledy jsem zatřepal sakem, vytáhl jsem ten zpropadený krám a okamžitě jsem ho vypnul. Hlavy přítomných se s mumláním otočily zpátky k oltáři. Sako jsem nechal na lavici a vypnutý telefon v něm. Košili jsem nervozitou úplně propotil.

No, kamaráde, tvůj plán proklouznout bez povšimnutí ti zatím skvěle vychází!

Mše pokračovala dál, až dospěla k části „pozdravení pokoje“. Pocházel jsem z katolické rodiny, ale skoro všechno jsem zapomněl, tedy kromě pozdravení pokoje. Byl to okamžik, kdy se nabořaly striktní hranice ceremoniálu, ale kolem mě nebyl nikdo, komu bych na znamení pokoje podal ruku.

Jenže pak jsem si všiml chlapíka, který vyrazil z lavice čtyři řady přede mnou a zamířil ke mně. Usmíval se a já taky.

Nic se nezměnilo...

Javi měl delší, trochu prošedivělé vlasy, miniaturní bradku... ale to ostatní jenom uzrálo jako dobré víno.

„To bylo teda *entrée*,“ zašeptal, když došel ke mně. „Ty musíš být vždycky za hvězdu, co?“

I po dvaceti letech mě můj kamarád okamžitě dokázal rozesmát. Potřásli jsme si rukama.

„Vypadáš dobře,“ řekl jsem mu.

„Ty taky nevypadáš zle.“ Ukázal k lavici a oba jsme se posadili.

Nějaká žena sedící pár řad před námi se otočila a podívala se na nás. Hezká zrzka, Javi si s ní vyměnil pozdrav. Vedle ní jsem napočítal tři děti.

„To je Alaitz?“ zamumlal jsem. „A ti tři svišti?“

„To jsou naše děti,“ zasmál se. „Proč jsi mi neřekl, že přijedeš?“

„Dozvěděl jsem se to včera. Rozhodl jsem se ze dne na den.“

„Pro tentokrát ti to odpouštím. Doprčic, hrozně rád tě vidím.“

Já tebe taky, běželo mi hlavou.

Do konce mše jsme mlčeli. Nechápal jsem, jak je možné, že jsem toho kluka dvacet let neviděl. Jak jsem mohl nechat utéct tolik času? Moje spřízněná duše, když mi bylo deset, jedenáct, dvanáct, třináct... Všechno jsme dělali spolu. Propadali na střední. Opíjeli se. Učili se řídit. Ačkoli jsme vlastně byli dost rozdílní. On byl rozený vítěz. Ve sportu (kapitán veslařského týmu), s holkama... Dá se říct, že mě dokázal porazit ve všem, kromě jedné věci: já jsem psal skvělé písničky.

Pohřeb se blížil ke konci a zřizenci pohřební služby zamířili k oltáři. Javi do mě šťouchl: „Jdeme.“

„Co?“

„Vyneseme bráchu sami.“

Vyrazil z lavice a mě nechal vzadu. Tohle jsem vážně neměl v plánu, ale pak jsem si řekl: „Dal ses na vojnu, tak bojuj.“ Javi

šel rovnou za zřízenci a vysvětlil jim, že chceme nést rakev. Nic nenamítali. Když nám farář pokynul, Javi se postavil na jednu stranu, já na druhou a dva zřízenci za nás. V tu chvíli jsem si všiml lidí v první řadě. Bertova teta, jeho sestřenice... a výstředně vyhlížející žena, celá přísně v černém, s tváří pokrytou slzami. Kdo to byl? Bertova manželka?

Vynesli jsme Berta nohama napřed až k dlouhému černému autu, které už čekalo přede dveřmi kostela. Tyhle poslední metry s naším starým kamarádem na ramenou byly důležité a bylo dobře, že jsme to udělali. Byla to poslední pocta bojovníkovi a rockovému pianistovi, Bertovi Gandarasovi.

Ta rakev byla těžká.

Skupinka pozůstalých před vchodem do kostela se pomalu rozcházela. Já jsem se držel u Javiho a pozdravil jsem se s Alaitz, která vypadala, že je ze mě trochu nervózní. Žila v městečku celý svůj život, znala můj příběh a zřejmě mě považovala za „ztracený případ“. Byla to pořád krasavice (ačkoli mi vždycky připadala trochu chladná). Bavit jsem se s ní o počasí a dalších banalitách. Trochu jsem vtipkoval s jejich dcerami a potom jsem řekl Javimu, že „už je docela pozdě“.

„Musíme jít, máme dneska oběd s kamarády.“ Potají na mě rezignovaně zamrkal. „Co děláš večer?“

„Vlastně jsem přijel jenom na ten pohřeb,“ odpověděl jsem. „Chtěl jsem se už dneska vrátit do Bilbao za rodiči.“

„Aha, nezajdeme spolu aspoň na pivo?“

„Já...“

Ve skrytu duše bych hrozně rád s Javim mluvil, po tolika letech, rád bych slyšel, jak se má... A starý kamarád si všiml mého váhání.

„Tady máš moje číslo,“ podal mi vizitku. „Jestli chceš, můžeme si dát večeri. Jestli nemáš auto, hodím tě pak zpátky do Bilbao, co ty na to?“

„Promyslím to,“ slíbil jsem mu. „Poslyš, víš vůbec něco o Nuře a Ibonovi...?“

Pokrčil rameny a rozhlédl se.

„Oba žijí v Illumbe... Popravdě jsem si myslel, že dneska do-
razí. Překvapilo mě, že jsem je tu neviděl.“

Rozloučil jsem se s Javim i jeho rodinou a zůstal sám. Byl čas
oběda a žaludek mi hladý zpíval. Chtěl jsem se vrátit do kempu
a zase si něco objednat.

Zamířil jsem zpátky k přístavu, když jsem na rameni ucítil něčí
ruku. Na chvíli jsem si myslel, že to bude Nura nebo Ibon, další
dva spoluhráči z kapely... ale ne. Byla to ta žena v černém, kterou
jsem viděl plakat v první lavici.

„Ahoj, ty jsi Diego, že?“ Měla katalánský přízvuk. „Já jsem
Cristina Carreras. Bert byl můj... partner.“

Všiml jsem si, že na klíční kosti jí vykukuje tetování, a v nose
měla několik dírek po piercingu. Vyndala si snad kroužky kvůli
pohřbu? Vypadala jako dívka z velkého města. Z Barcelony?

Vyjádril jsem jí upřímnou soustrast.

„Hodně o tobě mluvil,“ pokračovala pohnutě. „Hodně tě ob-
divoval, Diego. Byl by rád, že jsi přišel...“

„Bert byl první člověk, který ve mě věřil. Měl jsem ho moc rád.“

„Děkuju... Opravdu moc děkuju.“

Cristinu přemohly emoce. Měla červené oči a strnulou tvář.
Nevím, jak dlouho s Bertem byla, ale zdálo se, že je na tom dost
špatně. Bertova teta i sestřenice, co stály o pár metrů dál, vypadaly
ve srovnání s ní docela klidně.

Cristina zhluboka vydechla, jako by se pokoušela dát dohro-
mady. Zvláště se na mě podívala. V koutku oka jsem něco za-
chytil, ale co?

Překvapilo mě, když mě chytla za ruku.

„Poslyš, Diego,“ zašeptala a dávala si pozor, aby ji nikdo ne-
slyšel. „Musíme si co nejdřív promluvit, víš? Musím ti říct něco
o Bertovi.“

Prohlédl jsem si ruku, kterou mě držela. Černé nehty. Prstý-
nek s drakem. Najednou mi hlavou proběhla nepříjemná myšlen-
ka, že Cristina to nemá v hlavě v pořádku.

„To bych moc rád,“ nechtěl jsem znít neslušně, „ale odjíždím už dnes večer.“

„Ne!“ odpověděla rázně. „Nejdřív si musíš poslechnout, co ti chci říct.“

Cítil jsem, jak mi po krku přeběhl mráz. *Tahle holka nemá všech pět pohromadě. Bude lepší, když ji ze sebe ve vší slušnosti setřeseš.*

„No, mám teď chvíli,“ řekl jsem jí. „Jestli chceš, můžeme si někam sednout.“

„Dneska nemůžu. Je tu Bertova rodina a mám nějaké povinnosti, ale zítra tě budu čekat v Bertově domku. Víš kde, že jo? Je tu něco důležitého, co bys měl vědět.“

Naklonila se tak blízko, že jsem si myslel, že mě... políbí? Potom ztišila hlas do tenoučkého šepotu a pronesla jen dvě slova:

„Berta zavraždili.“

Cristina se otočila a bez jediného dalšího slova odešla. Vrátila se ke skupince, kde stála teta, sestřenice a další Bertovi příbuzní, a já jsem zůstal na náměstí jako solný sloup.

Vážně řekla to, co si myslím, že řekla?

Skupina se přesunula do jedné ze sousedních ulic a já jsem je sledoval pohledem, šokovaný tím, co se právě stalo. Cristina se znovu ohlédla přes rameno, krátce na mě pokývala hlavou a mě napadlo: *A sakryš, holka, tobě vážně straší ve věži.*

Byl jsem tak omráčený, že chvíli trvalo, než jsem si všiml, že na mně visí spousta cizích očí. Zarůstal jsem do náměstí a obyvatelé Illumbe na mě vrhali z barů Portubide, Txa a Ibarralde kradmé pohledy. Místní mě začínali poznávat.

Otočil jsem se a přešel hřiště na *pelotu*, které těsně sousedilo s kostelem. Obezřetně jsem obešel dva kluky, kteří se na něm právě rozehrávali s raketou. Pak jsem se vydal kolem zadní části kostela. Existovala ještě jedna cesta, jak se dostat z městečka, aniž by člověk prošel přes náměstí. Ta vedla přes „lázeňský dům“ (staré lázně z prvního století, z nichž se stal luxusní hotel). Odtud vedla úzká lávka k přístavu. Znal jsem tu zkratku dobře: byla to nejkratší cesta z obchodu rodičů do zkušebny.

Závan studeného větru mi připomněl, že jdu až moc rychle. Neměl jsem sako! V tom všem zmatku jsem ho nechal i s mobilem na kostelní lavici. Vrátil jsem se zpátky. Kostel byl tichý

a prázdný. Zamířil jsem k lavici, kde jsem předtím seděl, ale sako nikde. Všiml jsem si otevřených dveří do sakristie, a tak jsem se vydal tam. Kněz, který sloužil mši, už odešel, ale zůstala tam kostelnice, škrobená žena, která právě ukládala do krabičky peníze z kostelní sbírky. Sako tam leželo, a když jsem ho zvedal, ucítil jsem váhu nokie, co byla ve vnitřní kapse.

„Děkuji,“ řekl jsem.

„Poděkujte té ženě, která ho sem přinesla. Pár minut tu na vás asi čekala.“

Dál neříkala nic a já taky ne.

„Nevadí, když vyjdu tudy?“ ukázal jsem na dvířka vzadu v sakristii.

„Nevadí, můžete.“

Prošel jsem dveřmi starého farního sálu, odkud vedl východ do zadní části kostela. Byla tu jako obvykle spousta krámů. Scházely se tam různé dobrovolnické organizace z městečka – sbor, klučičí skauti, penzisté, skupina katechetů . . .

A my. Deabruak. Pamatuješ se na naši první zkoušku?

Vybavil jsem si to nedělní odpoledne. Hustě přšelo, ale byli jsme s Javim tak nadšení, že nám vůbec nevadilo, že jsme při nošení aparatury promokli až na kost . . . Měli jsme bubeníka! Jmenoval se Ibon a byl to jediný člověk, který se ozval na náš inzerát. První odpoledne s bicími bylo grandiózní. Ten zvuk, jaký to najednou mělo! Konečně to bylo doopravdy! Ale Ibon, o něco zkušenější než my dva, nám řekl, že to může být ještě lepší. „Jen počkejte, až budeme mít basáka!“

To mě přivedlo ještě k jedné vzpomínce na naše začátky. Nura vytahuje na své první zkoušce z obalu basovou kytaru značky Fender Jazz. Ibon znal Nuru z jiných kapel a přivedl ji hned na další zkoušku. Prohlásil, že „nemůžeme hrát bez basáka“. Na začátku jsme s Javim byli nedůvěřiví. Holka basistka nepasovala do žádné legendární rockové kapely, kterou jsme znali. Věděli jsme jenom o dvou „slušných“ kapelách, kde hrála na basu holka:

Sonic Youth a Pixies (ačkoli později jsme takových holek objevili mnohem víc – například naši zbožňovanou Aimee Mann nebo Gail Ann Dorsey, která hrála s Davidem Bowiem, Lennym Kravitzem a dalšími), ale pak, když se Nura se svými sto osmdesáti centimetry, obojkem kolem krku a postpunkovým mikádem objevila ve dveřích a hlavně když jsme ji uslyšeli hrát, náš pohled na holku v kapele se změnil.

Cestou do kempu jsem nemohl přestat myslet na to Cristinino zvláštní pozvání a její slova jako z jiného světa: *Berta zavraždili... Jak na něco takového přišla? Jako zdaleka nejpravděpodobnější se mi zdálo, že se ta holka pomátla na rozumu... Jenže v jednom zapadlém koutku v mojí hlavě se ozýval hlásek: Vzpomeň si na ten zvláštní sen včera v noci... Bert ti chtěl předat zprávu, že pro tebe má něco u sebe ve studiu. Co když to spolu nějak souvisí?*

Už byly skoro dvě odpoledne a žaludek o sobě dával vědět. Prošel jsem kolem grilbaru Sangroniz, který přímo sousedil s kempem. Představil jsem si steak a talíř fazolek, ale restaurace byla kvůli svátku plná a mně se nechtělo ve svém smutečném obleku zase čelit nežádoucím pohledům, kterým jsem se původně chtěl vyhýbat (jakkoli doposud s mizerným úspěchem).

Sešel jsem až dolů na recepci. Angela seděla v kanceláři a dívala se do počítače. Když jsem vešel, zdvihla obočí a prohlédla si mě svýma hezkýma modrýma očima.

„Hm, ty jsi elegance sama.“

Usmál jsem se.

„Díky. Asi tě zas poprosím o letáčky na tu rychlou donášku jídla,“ řekl jsem. „A! Ještě ti dlužím za tu včerejší pizzu, nezapomněl jsem.“

„Nic se neděje, vím, kde bydlíš,“ zavtipkovala a srovnala letáky v krabici. Líbilo se mi, že přešla od vykání z včerejšího večera k tykání.

„Tak co, jak se ti tu líbí? V chatce je všechno v pořádku?“

„Jo,“ opřel jsem se o pult. „Je perfektní.“

Angela se postavila a já jsem si nemohl nevšimnout její postavy. Širší boky, drobná prsa, štíhlý krk a krásný úsměv. *Hm... pozor, Diego.*

„Jsi Diego León, je to tak?“ vyhrkla najednou. „Promiň, od včerejška se koušu do jazyka, ale když beztak odjíždíš...“

„Jo, to jsem. Ale říkal jsem si, že si chatku pronajmu ještě na jednu noc, pokud je volná.“

Angela lehce zčervenala.

„Volná? Ano, samozřejmě... Jsme mimo sezónu a je to ta nejdražší chatka.“ Sklopila pohled a usmála se. „To bych asi neměla říkat... Jen na jednu noc? Od třetí noci je to se slevou.“

„Jenom na jednu noc,“ řekl jsem a vzal si leták s nabídkou jídla. „Prozatím.“

Jen si poslechnu, co mi chce ta bláznivá Cristina říct, pomyslel jsem si. A pak zmizím.

Angela zadala rezervaci do počítače, ale už jsme se neměli o čem dál bavit (i když jsem měl dojem, že kdybych nahodil udičku, chytila by se). V lehkém dešti jsem s letáky v ruce zamířil mezi stromy.

Vešel jsem do chatky, zasunul západku, sundal si boty a natáhl se do postele. Moje chodidla svobodu uvítala.

Procházel jsem letáky s rychlým občerstvením. Bylo tam toho spoustu, ale nakonec jsem si vybral klasiku: čínskou restauraci. Objednal jsem si polívku, nudle s hovězím masem a dva závitky. Pak jsem zavolal rodičům a pověděl jim, že jsem se rozhodl zůstat v Illumbe ještě jednu noc. „Rád jsem Javiho viděl, řekl bych, že mu dlužím aspoň jedno pivo. Navíc jsem se dozvěděl, že Nura s Ibonem tady taky ještě žijí. Možná se s nimi sejdu, než odjedu.“

Samozřejmě jsem jim neřekl o podivném rozhovoru s Bertovou přítelkyní. Nechtěl jsem nikoho znepokojovat.

Měl jsem jeden zmeškaný hovor od Gonzala. To byl ten, co mě přivedl v kostele do maléru, ale nechtělo se mi teď volat zpátky a přiznávat, že můj pokus o kamufláž nevyšel.

Místo toho jsem vytáhl Javiho vizitku a napsal mu zprávu:

Nakonec tu zůstanu ještě jednu noc. Zajdeme na pivo?

Vyšel jsem bosý na terasu. Byla zima, už zase začalo poprchávat a já jsem si s pohledem upřeným na tmavý řvoucí oceán, nejasně vystupující mezi borovicemi, zapálil cigaretu.

OK, odpověděl Javi. Portubide ve 21:00? Nemáš náhodou whatsapp?

Odepsal jsem: Ano, v Portubide. Ne, nemám whatsapp. Javi mi na to napsal: Hahahaha.

Asi si myslel, že whatsapp nemám z přesvědčení, a ne kvůli „digitální detoxikaci“ předepsané psychiatrem. *Sociální síť funguje na principu úzkosti a následné kompenzace, a proto se mohou stát návykovými, vysvětlil mi Ochoa na jednom z našich sezení. Pokud se hned potom, co ráno otevřeš oči, přihlásíš na twitter... možná je na čase se zamyslet se nad tím, jestli se z tebe nestal digitální fetiš.*

Vrátil jsem se dovnitř a posadil se na sedačku. Kluk z čínské restaurace odhadoval, že jídlo bude hotové za půl hodiny, a tak jsem začal listovat knížkami na polici. Byly tam průvodce po okolí, mapy a jednu sekci zabíraly romány z Urdaibai. Většinu z nich jsem neznal, ale narazil jsem i na jeden titul, který mi byl více než povědomý.

Román, který tohle městečko proslavil a s ním proslavil i mě (ale nikoli v dobrém).

Vytáhl jsem knihu z police, otočil ji a podíval se na fotku autora, na ten „nový uhrančivý literární hlas“, jak hlásala propagační

záložka, na „experta provádějícího ukázkovou pitvu těch nejhorsších tajemství malého pobřežního města“.

Ach jo... Kdybych toho autora potkal, vůbec by mi nevadilo rozbít mu hubu. *Podělal jsi mi život na jedničku. Doufám, že jsi teď aspoň v balíku.*

Asi v polovině roku 2014 mi zavolal Gonzalo a řekl mi, že řeší jeden problém, který se mnou souvisí, a abych si s tím nedělal starosti a na pár dní se vyhýbal médiím. A co to bylo? Jenom tahle kniha? Jo, jenom tahle kniha, která se ale podle všeho prodávala rychleji než cukrová vata na pouti a psalo se v ní o Illumbe a věcech, které se tu staly. A psalo se v ní taky o mně.

Ta kniha se jmenovala *Tanec černých rukou* a napsal ji nějaký Félix Arkarazo, který tvrdil, že je z Illumbe. Šel jsem si ji hned koupit do knihkupectví dole v domě, kde jsem bydlel, a ještě to samé odpoledne se pustil do čtení. V jedenáct hodin večer jsem došel k části, která byla o mně... *Zmizení dívky i s motorkou a podivná historka jejího přítele. Nevyřešený případ, v němž byl hlavní podezřelý onen mladý hudebník, který se nakonec – jak autor zdůraznil – stal popovou hvězdou.*

Stejně jako ostatní postavy mě Arkarazo v knize překřtil jiným jménem. Diego León se změnil na Raúla Dalvese, ale zbytek historky zůstal stejný:

V noci 16. října 1999 zmizí beze stopy dívka (nenajde se ani její motorka). Ten samý den ráno se její přítel objeví jako zombie na silnici vedoucí do města. Potom, co ho málem přejede auto, řekne, že si nepamatuje nic kromě toho, že je oba unesli a že jemu se podařilo otevřít dveře auta, vyskočit ven do tmy a utéct.

A stane se tak prvním podezřelým ve vyšetřování... které se nikdy neuzavře.

Gonzalo měl důvod k obavám a já taky. Kdokoli, kdo si dal trochu práce s dohledáváním, mohl snadno najít skutečnou postavu, která se za pseudonymem skrývala. Celá ta historka

nakonec praskla. Stalo se něco, čeho jsme se svým způsobem báli od chvíle, kdy jsem ve čtyřiaadvaceti odešel z Illumbe.

Ta kniha byla bestseller a tisk se okamžitě začal v té informaci štourat. Kdo byl ten „podezřelý“, který se nakonec stal popovou hvězdou? Stačilo vkročit do Illumbe a zeptat se prvního souseda, na kterého člověk narazil. „Kluk té zmizelé dívky? Jasně! Tady ve městě to všichni víme: Diego León, ten zpěvák.“

Režiséři jedné televizní stanice si uvědomili, jak šťavnaté sousto by ten materiál mohl být, pokud by se správně podal, takže o něco později natočili barvitý dokument s rozhovory s lidmi z Illumbe, policejními záznamy, a dokonce s dramatizovaným záznamem série hypnóz. Tenhle reportážní film byl dost populární. Vidělo ho několik milionů lidí včetně mě a já jsem se přitom doma na gauči, s lahví jacka danielse mezi nohama, topil v depresi.

Nicméně problém, skutečný problém, byly sociální sítě. Konkrétně twitter. Ten příšerný vynález, který všechno zjednodušuje. Na tomhle primitivním bitevním poli, kde si člověk může vybrat jenom jednu stranu, se všichni postavili proti mně. *Jeho krajně pravděpodobné spojení se zločinem mě šokovalo. Celé roky jsme byli fanoušci monstra. Jak jsem se mohla zamilovat do jeho písniček?*

Zveřejnil jsem tiskové prohlášení, video a policejní zprávu, která objasňovala moje propuštění na svobodu, ale nebylo to nic platné. Byl jsem souzen a odsouzen tribunálem papoušek a výsledek byl ten, že jsem na rok přišel o všechnu práci. O svoje nové CD. O turné. Tahle kniha a lidový lynč, co jsem nedokázal přestat sledovat, mě stály spoustu peněz. Lidí toužili po jediném: dát palec dolů a předhodit mě lvům. Chtěli krev a já jsem byl zrovna na ráně. Smůla.

Vážení čtenáři, právě jste dočetli ukázkou z knihy Uprostřed noci.

Pokud se Vám ukáзка líbila, na našem webu si můžete zakoupit celou knihu.